

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **L. V.**, zast. JUDr. Irenou Chmelíkovou, advokátkou, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 34, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 8. 2013, č. j. 22 A 28/2013 – 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 1. 2013, č. j. KUJI 6446/2013, sp. zn. OOSČ 962/2012 OOSC/297/DT (dále též „napadené rozhodnutí“), zamítl žalovaný odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Náměstí nad Oslavou (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 17. 9. 2012, č. j. MNnO-3927/12/Dop./Vít., sp. zn. MNnO-489-25/12/Dop./Vít., kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále též „zákon o silničním provozu“). Toho se měl žalobce dopustit tím, že dne 4. 3. 2012 ve 14.40 hodin řídil osobní automobil tovární značky Škoda Felicia, registrační značky X na silnici č. I/23 v k. ú. Studenec u odbočky na vlakové nádraží Studenec, přičemž jízdou mimo obec překročil nejvyšší dovolenou rychlost 70 km/h stanovenou zde svislou dopravní značkou č. B20a, když mu silničním radarovým rychloměrem MicroDigiCam LTI v tomto úseku byla naměřena rychlost 94 km/h. Po započtení možné odchylky měřicího zařízení v rozsahu ± 3 km/h mu tedy byla jako nejnižší skutečná

rychlost naměřena rychlost jízdy 91 km/h, čímž žalobce překročil dovolenou rychlost o 21 km/h a porušil tak povinnost stanovenou v § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za spáchání tohoto přestupku mu byla správním orgánem I. stupně uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný uvedl k námitkám uplatněným v odvolání žalobce, že neshledal pochybení správního orgánu I. stupně v tom, že předmětný přestupek projednal v nepřítomnosti žalobce, protože ten byl k ústnímu jednání stanovenému na den 17. 9. 2012 předvolán s dostatečným předstihem a do doby ústního jednání neposkytl správnímu orgánu I. stupně žádnou omluvu; k omluvě z jednání, kterou správní orgán I. stupně obdržel až dne 19. 9. 2012 již nemohl přihlížet, ani reagovat na námitky a návrhy, které žalobce do této omluvy zahrnul. Taková omluva nebyla podle žalovaného ani včasná, ani podaná z důležitého důvodu, když jediným důvodem, kterým žalobce svou neúčast omluvil, byl nesouhlas se zněním poučení obsaženým v předvolání k tomuto ústnímu jednání. Samotné poučení, kterého se žalobci od správního orgánu I. stupně dostalo, bylo dle žalovaného standardní a žalobci z něj muselo být zřejmé jeho procesní postavení v přestupkovém řízení, ačkoli ve svém odvolání tvrdil opak. Žalovaný dále přisvědčil žalobci, že obcí s názvem Studenec je v České republice skutečně několik, ale z dalších identifikátorů místa spáchání přestupku, např. označení typu a čísla pozemní komunikace, je jednoznačně určeno, že k přestupku došlo v obci Studenec v okrese Třebíč a žádné pochybnosti o místní příslušnosti správních orgánů jednajících v této věci tak nevznikají. Správní orgán I. stupně dále podle žalovaného ani nijak nevylepšoval skutková zjištění Policie ČR, protože oznámení přestupku obsahuje zřejmou formulaci, že vozidlu řízenému žalobcem byla „naměřena rychlost 94 km/hod., tam kde je stanovena dopravní značkou maximální rychlost 70 km/hod. (...),“ a této formulaci odpovídá i výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Rovněž ve skutkových zjištěních správního orgánu I. stupně neshledal žalovaný pochybení; provedené důkazy dostatečně jasně prokazují naplnění skutkové podstaty konkrétního přestupku zaviněným jednáním žalobce. Už z naplnění formálních znaků skutkové podstaty tohoto přestupku dle žalovaného plyne, že je naplněna i jeho materiální stránka, neboť překročení nejvyšší povolené rychlosti o 20 km/h, v konkrétním případě tedy o 30%, a to na úseku pozemní komunikace nalézajícím se mezi dvěma křižovatkami, na němž často dochází k dopravním nehodám, nelze hodnotit jako banální překročení zákona. Žalovaný dále uvedl, že formální chyba v psaní, kterou byl zaměněn radarový a silniční rychloměr, nemá vliv na soulad rozhodnutí s právními předpisy. Provedení všech důkazů na ústním jednání odpovídalo správnímu řádu. Konečně žalovaný má za to, že správní orgán I. stupně nepochybil, když nezjišťoval přesnou formu zavinění daného přestupku, protože tento přestupek lze spáchat i z nevědomé nedbalosti a dokazování, zda nebyl spáchán z nedbalosti vědomé či úmyslně není účelné.

[3] Proti napadenému rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 8. 4. 2013 žalobu ke Krajskému soudu v Brně, v níž v podstatné míře zopakoval své námitky z podaného odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Krajský soud však tuto žalobu rozsudkem ze dne 16. 8. 2013, č. j. 22 A 28/2013 – 31, zamítl a dále rozhodl, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[4] Ani krajský soud totiž neshledal, že by správní orgány vylepšovaly skutková zjištění Policie ČR, když výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně odpovídá oznámení přestupku Policie ČR, a je z něj zcela zřejmé, v čem mělo žalobcovo protiprávní jednání spočívat. Krajský soud rovněž přisvědčil žalovanému, že pochybení v lokalizaci místa spáchání přestupku do katastrálního území Studenec, které se vskutku nachází též v okrese Prostějov, jak upozornil žalobce, bylo jen vadou formální, protože z označení pozemní komunikace, na níž došlo k měření rychlosti žalobcovy jízdy, je zřejmé, kde se tak stalo, tedy v okrese Třebíč, a které správní orgány jsou příslušné k projednání této věci. K žalobcovým námitkám

pokračování

nedostatečného dokazování krajský soud uvedl, že podle jeho názoru bylo provedené dokazování dostatečné k prokázání všech rozhodných skutečností o spáchání přestupku a žalobcově vině. Správní orgány neměly žádný důvod dokazovat i okolnosti pro dané řízení nerozhodné, jak se v žalobě dožadoval žalobce. Námitku nesrozumitelnosti poučení obsaženého v předvolání k ústnímu jednání krajský soud rovněž odmítl, protože podle jeho názoru i sám žalobce připustil, že podstatu tohoto poučení pochopil a nedošlo tak k žádné újmě na jeho veřejných subjektivních právech. Stejným způsobem krajský soud nepřisvědčil námitkám, podle nichž měl být žalobce poučen o právu odeprít podání vysvětlení a o skutečnosti, že nesmí být k výpovědi ani doznání donucován. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel nebyl předvolán k podání vysvětlení, ale k projednání přestupku a poučení o tom, že nesmí být donucován k výpovědi a doznání, by se mu bylo bývalo dostalo, zúčastnil-li by se ústního jednání, jak ostatně plyne z protokolu z tohoto jednání. Podle krajského soudu ani nebyl správní orgán I. stupně povinen jej již v předvolání k ústnímu jednání seznámat s tím, jaké důkazy má k dispozici, žalobce měl právo nahlédnout do spisu nebo požádat správní orgán, aby mu pořídil kopii spisu, toto právo však nerealizoval. Krajský soud dal zapravdu žalovanému i v tom, že naplněním formálních znaků přestupku byla v žalobcově případě naplněna i jeho materiální stránka, protože zde nejsou žádné okolnosti, které by takový závěr zpochybnily. Ani podle krajského soudu pak nebylo nutné, aby se správní orgány zabývaly otázkou, zda se žalobce tohoto přestupku dopustil z nedbalosti či úmyslně. Při udělování sankce pak dle krajského soudu vyšly správní orgány z hledisek daných zákonem a specifikovaných judikaturou Nejvyššího správního soudu, takže ani udělená sankce a její výše není nepřezkoumatelná.

[5] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížností, kterou opřel o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), tedy o nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení před správním orgánem a nepřezkoumatelnost.

[6] Ve své kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že z oznámení přestupku zpracovaného Policií ČR vyplývá, že sice řídil vozidlo, ale nejvyšší povolenou rychlost překročil prostřednictvím svislé dopravní značky. To podle stěžovatele plyne z formulace uvedené v oznámení o přestupku „...*překročil svislou dopravní značkou stanovenou nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec.*“ Pokud tedy správní orgány i krajský soud z tohoto údaje dovodily jiný závěr, tedy že se přestupku dopustil jízdou v automobilu, bezdůvodně vylepšují skutková zjištění. Listinný důkaz musí dle názoru stěžovatele být hodnocen podle svého obsahu, který není možné účelově dovozovat k obrazu svému.

[7] Stěžovatel také namítl, že podle zmíněného oznámení přestupku k němu mělo dojít v katastrálním území Studenec, které se však nachází v okrese Prostějov. Správní orgán I. stupně i žalovaný tak měli ověřit, zda vůbec byli místně příslušnými orgány k projednání této přestupkové věci. Podle stěžovatele nelze souhlasit s krajským soudem, který toto pochybení označil za pouhou zřejmou nesprávnost, protože v jeho důsledku vznikají pochybnosti o zjištěném stavu věci, což odporuje § 3 správního řádu. Nelze se podle stěžovatele spolehnout ani na skutečnost, že kontrolu prováděla hlídka dopravního inspektorátu Třebíč, protože je všeobecně známo, že policisté mohou být povoláváni k výkonu služby i do jiných míst v České republice. Vzhledem k tomu, že se stěžovatel v okrese Prostějov dne 4. 3. 2012 vůbec nenacházel, má za to, že muselo dojít k záměně kontrolovaných osob.

[8] Další stěžovatelova námitka se soustředí na nedostatečnost skutkových zjištění. Podle stěžovatelova názoru nebyla správními orgány ani krajským soudem vypořádána námitka, podle níž z oznámení přestupku není zřejmé, kterým směrem měl stěžovatel jet, kde konkrétně byla umístěna svislá dopravní značka č. B20a, jak tato značka vypadala, ve kterém směru jízdy stěžovatele stála, na kterém konkrétním místě bylo stanoviště policejní hlídky, kterým směrem

tato hlídka prováděla pozorování, jakým způsobem použila radarový rychloměr, kde byl tento umístěn, pod jakým úhlem došlo k měření, podle čeho byla určena odchylka měření, v jaké vzdálenosti od stanoviště policejní hlídky byl stěžovatel pozorován, zda byl pozorován až do úplného zastavení, kde přesně se měl přestupku dopustit. Stěžovatel namítá, že informace o vzdálenosti 209,5 metru je obsažena až v rozsudku krajského soudu, není mu však jasné, od jakého místa k jakému byla naměřena. I zde podle stěžovatele vznikají pochybnosti o zjištěném stavu věci, což odporuje § 3 správního řádu.

[9] Ve své další námitce upozorňuje stěžovatel na tvrzené nedostatky předvolání k ústnímu jednání ze dne 27. 8. 2012. Tyto vady podle jeho názoru krajský soud bagatelizuje. Jelikož v tomto předvolání byl stěžovatel poučen o právu „*navrbovat důkazy a činit jiné celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí, pokud správní orgán usnesením neproblásil, dokdy můžete návrhy pro své návrhy činit,*“ nebylo možno ani vyspekulovat, co měl stěžovatel na tomto ústním jednání konat. Takto nesrozumitelně byl přitom stěžovatel během správního řízení poučen opakovaně. Poučení o možnosti odeprít podání vysvětlení v předvolání zcela absentovalo, stejně jako poučení o tom, že k výpovědi nebo doznání nesmí být donucován. Dále stěžovatel s odkazem na § 53 odst. 6 správního řádu namítá, že v předvolání správní orgán I. stupně stěžovateli upřel informaci o tom, jaké podklady již byly shromážděny za účelem dokazování, ani zda na ústním jednání budou vyslechnuti svědci, stěžovatel měl podle svého názoru být vyrozuměn, zda budou během ústního jednání prováděny důkazy nějakými listinami. Soupis provedených důkazů ale obsahuje až odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně, tyto důkazy jsou navíc dle stěžovatelova mínění hodnoceny povrchně.

[10] Stěžovatel rovněž správním orgánům vytkl, že nejenže vzhledem k důkazní nouzi se jim nepodařilo prokázat naplnění formálních znaků přestupku, jehož spácháním byl uznán vinným, ale nebyl prokázán ani materiální aspekt tohoto přestupku, tedy porušení nebo ohrožení některého zájmu společnosti. Dle stěžovatele k tomu nepostačuje zjištění, že došlo k porušení pravidel silničního provozu, protože k této okolnosti musí přistoupit ještě porušení či ohrožení právem chráněného zájmu. Vzhledem k tomu, že k přestupku mělo dojít 4. 3. 2012, tedy v neděli, a to ve 14.40 hodin, žádný takový zájem v jeho věci dán být nemohl, neboť v tento čas je na příslušné pozemní komunikaci jen minimální provoz. Stěžovatel míní, že správní orgány měly vzít v potaz i další okolnosti případu, tedy za jakého počasí mělo k přestupku dojít, jaká byla viditelnost, v potaz měla být také brána skutečnost, zda byl stěžovatel kontrolován, zda není pod vlivem alkoholu a jestli má v pořádku doklady. K těmto skutečnostem přitom mohl správní orgán přihlídnout v rámci zjišťování přitěžujících a polehčujících okolností. Konstatování obsažené v rozhodnutí správního orgánu I. stupně, podle něhož se jedná „*o společensky nebezpečné jednání zejména s obledem na místo spáchání přestupku, svým jednáním [stěžovatel] již výrazně porušil pravidla silničního provozu a tím bezpečnost všech účastníků v tomto provozu,*“ je příliš všeobecné a lze je použít na možné případy zjištěné kdekoli v České republice.

[11] Konečně má stěžovatel za to, že správní orgány opomněly hodnotit konkrétní míru zavinění a nesprávně se spokojily se závěrem, že přestupek byl spáchán „*at' úmyslně či nedbalostně*“. Takový závěr je podle stěžovatele nepřezkoumatelný, neboť úmyslného i nedbalostního jednání zároveň se stěžovatel dopustit nemohl. Stejně tak nepřezkoumatelné je dle názoru stěžovatele i určení druhu a výměry sankce, protože z rozhodnutí správních orgánů vyplývá, že vůbec nepřihlédly k okolnostem spáchání přestupku, jeho závažnosti, míře zavinění, ani pohnutkám pachatele, stejně jako k okolnosti, zda jde o osobu za přestupek dosud nepostiženou nebo naopak známou pro opakované přestupky. Nebylo ani zjišťováno, zda byl stěžovatel za přestupek potrestán v případném disciplinárním řízení či nikoli. Stěžovatel s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 5 A 154/2002 – 51, uvádí, že v případě, kdy správní orgán výslovně neuvede a neodůvodní všechna kritéria pro uložení sankce,

pokračování

jedná se o vadu, která způsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí o přestupku a je důvodem pro zrušení takového rozhodnutí.

[12] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí a svá předcházející vyjádření v této věci, protože stěžovatel podle něj neuvádí žádné nové skutečnosti. Žalovaný se proto plně ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu, a to včetně důvodů, které jej k jeho vydání vedly.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[13] Po shledání přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud se nejprve musel vypořádat s námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, kterou stěžovatel ve své kasační stížnosti sice vznesl, ale nijak nekonkretizoval, v čem ji spatřuje. Vzhledem k tomu, že nepřezkoumatelnost je vadou, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout i z úřední povinnosti [§ 109 odst. 4 písm. d) s. ř. s.], byl povinen se touto otázkou zabývat. K problematice nepřezkoumatelnosti rozsudků krajských soudů existuje již bohatá a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Ta chápe coby nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, popřípadě zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, č. 133/2004 Sb. NSS nebo ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 13, č. 244/2004 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou přístupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud však konstatuje, že tuto vadu v žádné z jejích forem v napadeném rozsudku krajského soud neshledal. Rozsudek je odůvodněn logicky a srozumitelně. Netrpí přitom ani nedostatky skutkových důvodů, o něž se opírá. Za této situace je nutno uzavřít, že rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný.

[16] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou, v níž stěžovatel tvrdí, že v oznámení přestupku ze dne 7. 3. 2012, č. j. KRPJ-24879-4/PŘ-2012-161006-HEU, je uvedena věta, podle níž „...překročil svíslou dopravní značkou stanovenou nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec“, z čehož má vyplývat, že sice řídil motorové vozidlo, ale překročení nejvyšší povolené rychlosti se měl dopustit prostřednictvím oné svíslé dopravní značky, a zjistil, že je zjevně nedůvodná. Jak totiž plyne ze samotného oznámení přestupku, část věty opakovaně citovaná stěžovatelem se v něm vůbec nenachází, když tato listina obsahuje formulaci, podle níž byla stěžovateli „naměřena rychlost 94 km/bod., tam kde je stanovena dopravní značkou maximální rychlost 70 km/bod.“ Tuto skutečnost navíc ve svém rozhodnutí konstatoval jak žalovaný, tak krajský soud.

Není tak možné stěžovateli přisvědčit, že by správní orgány jakkoli měnily či „vylepšovaly“ skutková zjištění Policie ČR. Nejvyšší správní soud však k této argumentaci dále uvádí, že i kdyby v oznámení přestupku byl skutek popsán slovy, které opakuje stěžovatel, nic by to na věci neměnilo, neboť ani taková formulace nedává vzniknout žádným pochybnostem o ději, který zachycuje. Nikdo rozumný se totiž nemůže domnívat, že by bylo možné během řízení motorového vozidla překročit rychlost prostřednictvím jakékoli dopravní značky, a takový výklad tedy nelze akceptovat. Opačný postup je totiž právě oním svévolným „přetvářením významu k obrazu svému“, který stěžovatel odmítá ve své kasační stížnosti. Lze tedy uzavřít, že popis skutku, který je obsažen v oznámení přestupku, je zcela srozumitelný a správní orgány ani krajský soud nijak skutková zjištění nepřetvářely.

[17] Stěžovatel dále vyjádřil přesvědčení, že pokud bylo místo spáchání přestupku lokalizováno do katastrálního území Studenec, jež se ve skutečnosti nachází v okrese Prostějov, a nikoli Třebíč, zakládá to nezákonnost rozhodnutí podle § 3 správního řádu. Ustanovení § 3 správního řádu upravuje zásadu materiální pravdy a zní: „*Nevyšplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*“ Nejvyšší správní soud však této námitce nemůže přisvědčit. Stěžovateli lze sice dát za pravdu v tom, že je pochybením správních orgánů, pokud nedůsledně uvedly jako místo spáchání přestupku katastrální území Studenec, aniž by upřesnily, kde toto území leží. Zároveň však samo toto pochybení nemůže znamenat nezákonnost rozhodnutí, pokud je z ostatních okolností dostatečně zřejmé, kde ke spáchání přestupku mělo dojít. V daném případě je chybný (neúplný) údaj o katastrálním území Studenec (správně má být „Studenec u Třebiče“) doplněn správným označením pozemní komunikace, po níž stěžovatel jel (I/23), a skutečností, že k měření došlo u odbočky na železniční nádraží Studenec. Stěžovatel uvádí, že i v obci Studenec nacházející se v okrese Prostějov je rovněž železniční stanice, to však neodpovídá skutečnosti. Vzhledem k těmto okolnostem není podle názoru Nejvyššího správního soudu žádných pochybností, o tom, kde došlo k přestupku, jehož spácháním byl stěžovatel uznán vinným.

[18] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit ani další stěžovatelově námitce spočívající v tvrzeném nedostatečném skutkovém zjištění. Ve své kasační stížnosti uvedl stěžovatel paletu skutkových okolností, které měly podle jeho názoru být předmětem dokazování v přestupkovém řízení. Podle § 52 správního řádu, který se na základě § 51 zákona o přestupcích použije i na dokazování v řízení přestupkovém, platí, že „*Účastníci řízení jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.*“ Z druhé věty tohoto ustanovení vyplývá, že správní orgán je povinen provést dokazování v té šíři, která je potřebná ke zjištění stavu věci (jde o projev zásady materiální pravdy zakotvené v § 3 správního řádu). K rozsahu nezbytného dokazování (i v přestupkovém řízení) se Nejvyšší správní soud vyjádřil mj. ve svém rozsudku ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011-66: „*Nejvyšší správní soud si je vědom své konstantní judikatury, dle které je třeba v přestupkovém řízení klást zvýšené nároky na rozsah a způsob zjišťování podkladů rozhodnutí a v jejich světle vykládat obecná ustanovení správního řádu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 As 44/2009 – 101, www.nssoud.cz). Je taktéž zřejmé, jak vyplývá z citovaných ustanovení správního řádu, že přestupkové řízení jakožto řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost v podobě sankce za přestupek, je ovládáno zásadou vyšetřovací. Na druhou stranu nelze opomenout, že ustanovení § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, a tedy i zásadu materiální pravdy a zásadu vyšetřovací v rámci správního řízení, je třeba vykládat s ohledem na požadavek procesní ekonomie, přičemž řízení by mělo být vedeno co nejúčelněji, nejrychleji a nejlevněji (viz Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: *Správní řád. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 18*). S tím úzce souvisí také potřeba brát ohled na znění citovaného § 3 správního řádu, dle kterého musí být zjištěn stav věci, o němž nejsou ‘důvodné pochybnosti’.*“ Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem v nyní řešené věci ztotožňuje a konstatuje, že ve stěžovatelově případě

pokračování

byly prokázány všechny rozhodné skutečnosti a dokazování bylo provedeno v dostatečném rozsahu. Navíc je třeba poukázat na to, že stěžovatel ve správním řízení neuplatnil na svou obhajobu žádná relevantní tvrzení ani důkazy a nařizené ústní jednání, na něž byl řádně předvolán, ignoroval. S touto stěžovatelovou námitkou se ostatně řádně vypořádal ve svém rozsudku již krajský soud, avšak stěžovatel na jeho argumentaci nijak nereaguje a pouze opakuje své námitky. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbyvá, než zopakovat, že předmětem dokazování v tomto případě byla otázka, zda stěžovatel v provozu na pozemních komunikacích při řízení motorového vozidla překročil nejvyšší povolenou rychlost mimo obec, což se mimo vši pochybnost prokázat podařilo. Stěžovatel ani neuvádí, za jakým účelem by správní orgány měly dokazovat i jím zmiňované okolnosti, a ani Nejvyšší správní soud žádný takový účel nespatřuje. Pokud jde o skutečnost, že stěžovatel, resp. vozidlo jím řízené, byl policejní hlídkou změřen ve vzdálenosti 209,5 metru od rychloměru, není pravdou, jak tvrdí stěžovatel, že se tato informace objevila až v rozsudku krajského soudu, protože je uvedena na straně 5 napadeného rozhodnutí žalovaného. I tato námitka je tedy nedůvodná. Stejný závěr je pak nutno učinit i o námitce, kterou stěžovatel vznáší na jiném místě své kasační stížnosti, a sice že důkazy byly správními orgány hodnoceny povrchně. Stěžovatel se totiž i přesto, že byl krajským soudem upozorněn, že tato námitka je zcela nekonkrétní a jako taková nemůže obstát, ani v kasační stížnosti nepokusil osvětlit, v čem onu povrchnost hodnocení důkazů spatřuje, a omezil se na její zopakování. Proto musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že takto nekonkrétní námitku nelze přezkoumat a je nutno ji považovat za nedůvodnou.

[19] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami spočívajícími v tvrzených nedostatcích předvolání správního orgánu I. stupně k ústnímu jednání o přestupku. Stěžovatel tvrdí, že toto předvolání obsahuje zcela nesrozumitelné poučení, z něhož nebylo možno ani vyspekulovat, co měl stěžovatel na tomto jednání konat, dále podle jeho názoru v předvolání absentovalo poučení o právu odeprít podání vysvětlení, stejně jako o skutečnosti, že nesmí být k výpovědi ani k doznání donucován. Stěžovatel má také za to, že již v tomto předvolání měl být seznámen se všemi podklady, které správní orgán shromáždil za účelem dokazování.

[20] Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že poučení v předvolání k ústnímu jednání vykazuje chybu v psaní v části, v níž správní orgán I. stupně poučuje stěžovatele o právu „*navrhnout důkazy a činit jiné celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí, pokud správní orgán usnesením neprohlásil, dokdy můžete návrhy po své návrhy činit*“, přičemž správné znění tohoto poučení má znít: „*navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí, pokud správní orgán usnesením neprohlásí, do kdy můžete své návrhy činit.*“ Se stěžovatelem však už souhlasit nelze v závěru, že kvůli tomu nebyl schopen ani vyspekulovat, co má na jednání činit. Jednak je ze záhlaví poučení zřejmé, že se jedná o poučení účastníka řízení v postavení obviněného z přestupku a o jakou věc se jedná, včetně podrobného popisu jednání, které je stěžovateli kladeno za vinu, a (kromě jiných poučení) i poučení o tom, že při ústním jednání má stěžovatel možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Stěžovatel navíc v průběhu správního řízení prokázal velmi dobrou znalost práv a povinností obviněného z přestupku (např. když podal stížnost na postup správního orgánu I. stupně, v níž namítal, že se mu naopak dostalo poučení, které mu jako obviněnému z přestupku nenáleží). Tvrzení stěžovatele, že nebyl schopen dovodit, co má na jednání činit, je tedy zcela nevěrohodné. Kromě toho však lze poukázat i na to, že v předmětném poučení je uvedena řada dalších práv obviněného z přestupku na ústním jednání, včetně práva „*vyjadřovat se ke všem skutečnostem, které jsou Vám kladeny za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky.*“ I kdyby tedy byla pravda, že část poučení, na kterou stěžovatel odkazuje, je nesrozumitelná, i tak muselo být stěžovateli jasné, v jakém postavení je k ústnímu jednání předvolán a jaká práva na něm může uplatňovat. Formální chyba v psaní, kterou stěžovatel zmiňuje, tedy nemohla vést k nezákonnému rozhodnutí ve věci, a námitka je proto nedůvodná.

[21] Pokud jde o absenci poučení o právu odepřít podání vysvětlení a o nepřipustnosti vynucování výpovědi a doznání, konstatuje Nejvyšší správní soud, že i ta je nedůvodná. Předně je třeba v souladu se závěrem krajského soudu uvést, že stěžovatel nebyl předvolán k podání vysvětlení dle § 60 zákona o přestupcích a bylo by tedy zcela nelogické, aby jej správní orgán poučoval o právu toto podání vysvětlení odepřít. Jak totiž plyne ze zákona o přestupcích, je institut podání vysvětlení odlišný od institutu ústního projednání přestupku (podání vysvětlení slouží toliko k prověření došlého oznámení o přestupku). Poučení o právu nebýt donucován k výpovědi ani doznání dle § 73 odst. 2 věta druhá zákona o přestupcích, jak správně uvedl krajský soud, je nezbytné obviněnému z přestupku dát až v okamžiku, kdy je reálné, že nějakou výpověď bude obviněný činit, tedy zpravidla až na samotném ústním jednání. Jak přitom plyne z přílohy k protokolu o ústním jednání ze dne 17. 9. 2012, zúčastnil-li by se ho stěžovatel, byl by i o tomto svém právu poučen. Zákon o přestupcích neupravuje povinnost správních orgánů poučit obviněného z přestupku o tomto právu již v předvolání k ústnímu jednání. Lze tedy uzavřít, že správní orgán I. stupně nepochybil, když stěžovateli toto poučení již v předvolání k ústnímu jednání neposkytl.

[22] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s námitkou, podle níž měl být stěžovatel již v předvolání k ústnímu jednání seznámen s podklady, které správní orgán shromáždil k provedení dokazování; správní řád ani zákon o přestupcích totiž neupravují povinnost správních orgánů seznamovat účastníka řízení v předvolání k ústnímu jednání s podklady, které jsou shromážděny k provedení dokazování. Ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu toliko stanoví povinnost, aby správní orgány daly účastníku řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před tím, než je rozhodnutí vydáno. V předvolání k ústnímu jednání byl stěžovatel poučen, že na ústním jednání mu bude dána možnost se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Měl-li stěžovatel zájem se s těmito podklady seznámit mimo ústní jednání, mohl využít institutu nahlížení do spisu případně práva na pořízení kopií ze spisu, o nichž byl v předvolání k ústnímu jednání rovněž řádně poučen. Ustanovení § 53 odst. 6 správního řádu, na něž stěžovatel odkazuje, se týká provádění důkazu listinou, o němž se učiní záznam do spisu. Z protokolu o ústním jednání ze dne 17. 9. 2012 přitom plyne, že správní orgán I. stupně provedl důkaz dvěma listinnými důkazy, tj. oznámením o přestupku Policie ČR (jež v sobě zahrnuje samotné oznámení o přestupku, úřední záznam, výpis z rychloměru a ověřovací list tohoto rychloměru) a dále výpisem z evidenční karty řidiče. Tento postup správního orgánu I. stupně byl proto zcela v souladu se zákonem a Nejvyšší správní soud v něm neshledal žádné pochybení.

[23] Podle další stěžovatelovy námitky se správním orgánům nepodařilo prokázat nejen formální stránku přestupku, z jehož spáchání byl uznán vinným, ale ani stránku materiální. Stěžovatel má za to, že samotné porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích k závěru, že byl spáchán přestupek, nestačí, neboť současně je nutné shledat i porušení či ohrožení zájmu společnosti. To je však dle stěžovatele nutné prokázat, přičemž v jeho případě k tomu nedošlo (když se správní orgán dostatečně nezabýval skutkovými okolnostmi případu) a podle jeho názoru ani dojít nemohlo, neboť v době, kdy měl přestupek spáchat, tedy v neděli dne 4. 3. 2012 ve 14:40 hodin, žádný zájem společnosti vzhledem k nízkému provozu neohrožoval.

[24] Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích platí, že „*přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin;*“ a je tedy skutečností, že pojem přestupku v sobě spojuje jak naplnění formálních znaků, tak znaků materiálních (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

pokračování

31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007 – 135, č. 1338/2007 Sb. NSS). Jak však plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, obecně platí, že při naplnění formálních znaků jednání, jež je zákonem označeno za přestupek, jsou v běžně se vyskytujících případech naplněny i znaky materiální, neboť již naplněním daných formálních znaků je ohrožen či porušen zájem společnosti. Aby tomu tak nebylo, musely by v daném případě existovat významné okolnosti či zvláštnosti případu, které takový závěr vylučují. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tomu tak však ve stěžovatelově případě nebylo. Překročení nejvyšší povolené rychlosti stanovené na 70 km/h o více než 20 km/h, tedy téměř o 30%, a to na úseku pozemní komunikace nacházejícím se mezi dvěma křižovatkami, je natolik významné, že samo o sobě porušuje společenský zájem na dodržování pravidel silničního provozu a na bezpečnosti tohoto provozu. To, že v dané době mohl být provoz méně intenzivní, nemůže v žádném případě znamenat toleranci takto závažného porušování pravidel silničního provozu. Ani v této otázce tedy Nejvyšší správní soud neshledal pochybení správních orgánů ani krajského soudu.

[25] Stěžovatelova předposlední námitka míří na skutečnost, že správní orgány neurčily, v jaké formě zavinění se stěžovatel přestupku dopustil, když v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně je uvedeno, že se jej dopustil „*at' úmyslně či nedbalostně.*“ Stěžovatel má za to, že se jednoho jednání nemohl dopustit jak úmyslně, tak nedbalostně, a závěr správního orgánu je tedy nepřezkoumatelný. Při řešení této námítky je třeba vyjít z ustanovení § 3 zákona o přestupcích, které zní: „*K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.*“ Stěžovatel byl přitom uznán vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu. K dovození odpovědnosti za tento přestupek však zákon úmyslné zavinění nepožaduje, a proto je třeba uzavřít, že postačí zavinění z nedbalosti, tedy i z nedbalosti nevědomé. O tom, že stěžovatel jako držitel řidičského oprávnění přinejmenším vědět měl a mohl, že je povinen respektovat svislou dopravní značku stanovící nejvyšší povolenou rychlost, není žádných pochybností; je tedy zřejmé, že jeho protiprávní jednání bylo zaviněno přinejmenším nedbalostně. Takový závěr zcela stačí pro vyvození odpovědnosti za tento přestupek a není třeba se dále zabývat otázkou, zda nešlo i o úmyslné zavinění, protože by to na věci nic neměnilo. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že správní orgány nepochybily, když se spokojily se závěrem, že stěžovatel se protiprávního jednání dopustil zaviněně, ať už ve formě nedbalosti či úmyslu. Námitka stěžovatele, že se nemohl téhož jednání dopustit jak úmyslně tak nedbalostně neobstojí, neboť nic takového mu není kladeno za vinu. Ani tato stěžovatelova námitka není opodstatněná.

[26] Za nepřezkoumatelné označil stěžovatel ve své kasační stížnosti i rozhodnutí o druhu a výměře sankce. Správní orgány podle něj nepřihlíděly k závažnosti a okolnostem přestupku, k pohnutkám a osobě pachatele, přičemž stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 5 A 154/2002 – 51, podle něhož pokud správní orgán v odůvodnění výslovně neuvede a dostatečně neodůvodní všechna kritéria pro uložení sankce, jedná se o vadu řízení, která je důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti. Podle § 12 odst. 1 zákona o přestupcích, „*při určení druhu sankce a její výměry se přihlídnou k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.*“ Stěžovatel byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu. Za tento přestupek lze podle § 125c odst. 4 písm. f) uložit pokutu od 1.500 Kč do 2.500 Kč. Vzhledem k tomu je zřejmé, že stěžovateli byla uložena pokuta na samé spodní hranici zákonného rozpětí. Správní orgán I. stupně přitom v odůvodnění svého rozhodnutí výslovně přihlédl k závažnosti přestupku, když konstatoval, že jde o výrazné porušení pravidel silničního provozu a narušení bezpečnosti ostatních účastníků tohoto provozu, ve svých úvahách zohlednil i okolnosti, za nichž byl

přestupek spáchán, a jeho následky, přičemž uvedl, že nedošlo k újmě na zdraví nebo k majetkovým škodám. Přihlédnuto bylo i k osobě pachatele, protože v řízení byl proveden důkaz listinou- výpisem z evidenční karty řidiče, z níž správní orgán I. stupně zjistil, že stěžovateli je evidován jen jeden přestupek spočívající rovněž v překročení nejvyšší povolené rychlosti, a dále správní orgán hodnotil uloženou sankci jako odpovídající z hlediska generální i individuální prevence a jako dostatečnou z hlediska jejího výchovného účinku. V tomto případě považuje Nejvyšší správní soud úvahu vedoucí správní orgán k uložení sankce na samé spodní hranici zákonného rozpětí za přezkoumatelnou. Pokud jde o otázku, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek stěžovatel postižen v disciplinárním řízení, jde, jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2004, č. j. 2 As 35/2004 – 53, č. 406/2004 Sb. NSS, o okolnost polehčující, tzn., že v případě, kdy správní orgán rozhodující o udělení sankce za přestupek zjistí, že pachatel byl již pro tentýž skutek potrestán v disciplinárním řízení, sníží s přihlédnutím k této skutečnosti sankci, kterou uděluje ve správním řízení [nebo případně věc odloží podle § 66 odst. 3 písm. d) zákona o přestupcích, považuje-li v disciplinárním řízení uloženou sankci za dostačující]. V daném případě stěžovatel neuvádí ani z okolností případu není zřejmé, v jakém disciplinárním řízení by měl být stěžovatel za týž skutek potrestán. Toto kritérium je proto v daném případě zjevně neaplikovatelné. Vzhledem k tomu, že stěžovateli byla uložena pokuta na samé spodní hranici zákonného rozpětí, nepovažuje Nejvyšší správní soud ani tuto stěžovatelovu námitku za důvodnou.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[27] Všechny stěžovatelovy námitky byly shledány nedůvodnými. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že i kasační stížnost je nedůvodná. Z toho důvodu ji Nejvyšší správní soud za podmínek § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítá.

[28] O nákladech pak Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, stěžovatel pak úspěch ve věci neměl. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu